

Права працівників по догляду за дитиною у випадку карантину

Відповідно до статті 29 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» з метою запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19 та з урахуванням рішення Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 10 березня 2020 р. Кабінет Міністрів України постановою від 11.03.2020 № 211 установив з 12 березня до 3 квітня 2020 р. на усій території України карантин, **заборонивши:**

- **відвідування закладів освіти її здобувачами;**
- **проведення всіх масових заходів, у яких бере участь понад 200 осіб,** крім заходів, необхідних для забезпечення роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Спортивні заходи дозволяється проводити без участі глядачів (уболівальників).

Рекомендації керівникам департаментів (управлінь) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій, керівникам закладів освіти всіх форм власності викладено у листі Міністерства освіти і науки №1/9-154 від 11 березня 2020 року.

У зв'язку з оголошенням карантину **виникають питання щодо прав батьків у зв'язку із забороною дітям відвідувати заклади освіти, які потребують роз'яснень.**

У статті 18 Закону «Про відпустки» визначено, що **підприємство за рахунок власних коштів може надавати жінкам частково оплачувану відпустку та відпустку без збереження заробітної плати для догляду за дитиною більшої тривалості (після досягнення нею трирічного віку).**

Ця відпустка може бути використана повністю або частинами також батьком дитини, бабою, дідом чи іншими родичами, які фактично доглядають за дитиною, або особою, яка усиновила чи взяла під опіку дитину, одним із прийомних батьків чи батьків-вихователів (ч. 3 ст. 18 Закону).

За бажанням жінки або осіб, зазначених у ч. 3 ст. 18 Закону, **у період перебування їх у відпустці для догляду за дитиною вони можуть працювати на умовах неповного робочого часу або вдома.**

Відпустка без збереження заробітної плати за бажанням працівника надається в обов'язковому порядку матері або іншій особі для догляду за

дитиною віком до 14 років на період оголошення карантину на відповідній території (п. 3-1 ст. 25 Закону України «Про відпустки»).

Документами, що підтверджують оголошення карантину, для працівників, які мають намір оформити відпустку без збереження заробітної плати, можуть бути довідки з закладів освіти або копії наказів про призупинення навчального процесу.

Варто також враховувати, що **жінці, яка працює і має двох або більше дітей віком до 15 років, а також іншим особам, зазначеним у ст. 182-1 КЗпП, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів.**

На підставі отримання відповідної **заяви** роботодавець видає **наказ про відпустку**. До такої заяви працівника додаються документи, які підтверджують факт призупинення діяльності закладів освіти.

Оформлення непрацездатності

У випадку хвороби працівника або його дитина оформлюється лікарняний. У Положенні про експертизу тимчасової непрацездатності (наказ МОЗ від 9.04.2008 № 189) передбачено, що **тимчасова непрацездатність – це непрацездатність особи внаслідок захворювання, травми або з інших причин, що не залежить від факту втрати працездатності** (пологи, карантин, догляд за хворим тощо), яка має тимчасовий зворотний характер під впливом лікування та реабілітаційних заходів, триває до відновлення працездатності або встановлення групи інвалідності, а в інших випадках – до закінчення причин відсторонення від роботи. Тимчасова непрацездатність застрахованих осіб засвідчується листком непрацездатності.

Допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке повністю або частково компенсує втрату заробітної плати (доходу), у випадку карантину, введеного органами санітарно-епідеміологічної служби.

Якщо тимчасова непрацездатність застрахованої особи викликана карантинном, введеним органами санітарно-епідеміологічної служби, надається допомога, пов'язана з тимчасовою непрацездатністю з першого дня за весь час відсутності на роботі з цієї причини (ст. 22 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням»).

Обставини, коли за відсутність на роботі не можна звільняти

Призупинення діяльності закладів освіти може бути визнано поважною причиною для відсутності на роботі, за якою працівник не може буде звільнений за прогул (п. 4 ст. 40 КЗпП). Але, у такому випадку потрібно довести, що за дитиною не було кому доглядати (скажімо, за дитиною не могла доглянути дружина працівника). Оголошення карантину може бути визнано поважною причиною для відсутності працівника на роботі.

Вагітні жінки, жінки, які мають дитину віком до 3 років, одинокі матері, які мають дитину до 14 років, а також деякі категорії осіб, зазначені в ст. 186-1 КЗпП, взагалі не можуть бути звільнені з дисциплінарних мотивів, зокрема за прогул (ч. 3 ст. 184 КЗпП).

Праця дистанційно

Мама, батько, баба, дід чи інші родичі, які фактично доглядають за дитиною, або інша особа, якщо вони перебувають у відпустці по догляду за дитиною до 3 років (або до 6 років у випадках, коли дитина потребує домашнього догляду), можуть перебувати у відпустці й працювати вдома (ст. 179 КЗпП).

Отримати юридичну консультацію або роз'яснення з правових питань також можна у зручний для вас спосіб:

- зателефонувавши на безкоштовний номер системи надання безоплатної правової допомоги 0 800-213-103;
- поставивши питання в повідомленні на електронну адресу центру kropyvnytskyi1.kropyvnytskyi@legalaid.kr.ua;
- поставивши запитання в месенджер фейсбук-сторінки системи БПД <https://www.facebook.com/Kropyvnytskyi.1.Centre.BVPD/>;
- написавши на електронну пошту найближчого місцевого центру (адреси можна дізнатися на сайті системи БПД <https://www.legalaid.gov.ua/>;
- скориставшись правничою вікіпедією WikiLegalAid <https://wiki.legalaid.gov.ua>;
- прочитавши правову консультацію на телеграм-каналі «Безоплатна правова допомога» <https://t.me/ualegalaid>.